

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Центр болгаристики і балканських досліджень імені Марина Дринова

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор Центру болгаристики і
балканських досліджень
імені Марина Дринова
Дмитро МИКОЛЕНКО

«17» січня 2025 р

**Робоча програма навчальної дисципліни
СПРИЯННЯ ІНВЕСТИЦІЯМ ТА ІННОВАЦІЯМ ДЛЯ
СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ХАРКОВА В
УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ**

**(PROMOTING INVESTMENT AND INNOVATION FOR
SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH OF KHARKIV
DURING THE POST-WAR RECONSTRUCTION)**

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: «Міжнародні відносини», «Економіка та міжнародні економічні відносини»

вид дисципліни: факультативна

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Наталія НЕПРЯДКІНА, кандидат економічних наук, доцент ЗВО

Директор Центру болгаристики і балканських
досліджень імені Марина Дринова

(підпис)

Дмитро МИКОЛЕНКО

Програму погоджено Науковою радою Центру болгаристики і балканських
досліджень імені Марина Дринова

Михайло СТАНЧЕВ

Програму погоджено з координатором проєкту «Східноукраїнський центр
європейських досліджень / Eastern Ukrainian Centre of European Studies (EAUCES –
ERASMUS-JMO-2024-COE 101176972)

(підпис)

Дмитро МИКОЛЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Сприяння інвестиціям та інноваціям для сталого економічного зростання Харкова в умовах післявоєнної відбудови» складена для здобувачів освіти галузей знань «Міжнародні відносини», «Економіка та міжнародні економічні відносини».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни. Метою курсу є ознайомлення слухачів з особливостями інноваційного інвестування для відновлення постраждалих територій України (у тому числі, Харкова). Зосередження уваги на компаніях, які пропонують інноваційні рішення, створюючи при цьому нові ринки, збільшуючи частку ринку або розширюючи існуючий ринок.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

Формування загальних компетентностей

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК11. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Формування фахових компетентностей

1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/деінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

1.3. Кількість кредитів – 6.

1.4. Загальна кількість годин – 180.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
факультативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-
Семестр	
3-й	-
Лекції	
16 годин	-
Практичні заняття	
16 годин	-
Лабораторні заняття	
-	
Самостійна робота	
148 годин	-
Індивідуальні завдання	
-	

1.6. Заплановані результати навчання

Слухачі опановують навички та демонструють знання:

- особливостей інноваційного інвестування для відновлення постраждалих територій України (у тому числі, Харкова);
- практик імпакт-інвестування на територіях, що постраждали від воєн та інших катастрофічних подій;
- механізмів міжнародного фінансування для українських підприємств;
- процесів відновлення Харкова, що відкриває широкі можливості для інновацій, модернізації та переорієнтації економіки на більш стійкий розвиток.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Інноваційні інвестиції для відновлення економіки України. Важливість приватних інвестицій для повоєнної відбудови України. Інвестиції в Україну та відновлення економіки. Макроекономічний огляд основних показників. «Інвестиційне меню»: переваги та ризики.

Тема 2. Доступне міжнародне фінансування для України. Виклики, які впливають на всі сектори економіки та потенційно перешкоджають притоку інвестицій в країну. Роль державного та приватного секторів для збільшення результату та зменшення ризиків інвестування (вигоди для України). Ключові стратегії сталого інвестування. Основні ідеї імпаکت-інвестування (прикладі запровадження в українські сфери). Провідні імпакт-інвестори. Український венчурний ринок.

Тема 3. Практики імпакт-фінансування постраждалих українських територій. Огляд практик імпакт-інвестування на територіях, що постраждали від воєн та інших катастрофічних подій: Фонд МСП Центральної Африки (Central Africa SME Fund, CASF); Облігації впливу на розвиток для переміщених осіб (Development Impact Bond, DIB); Інвестиційний фонд для біженців (Refugee Investment Facility, RIF); Фондкредитних гарантій Афганістану (Credit Guarantee Fund of Afghanistan, CGFA); Вірменський фонд соціальних інвестицій (Armenian Social Investment Fund, ASIF); Облігація гуманітарного впливу (Humanitarian Impact Bond, HIB) тощо.

Тема 4. Інноваційні інвестиції як забезпечення сталого розвитку регіонів України у поствоєнний період. Інноваційні інвестиції як забезпечення сталого розвитку регіонів України в поствоєнний період. Інвестиційно-інноваційна діяльність підприємств в умовах активних бойових дій. Національний хаб інвесторів та інновацій: ініціатива Української асоціації стартапів, що поєднує бізнес, стартапи, громади й донорів.

Тема 5. Роль міжнародних організацій у сприянні інноваційному інвестуванні в Україні. Роль ПРООН- Програма розвитку ООН. Ролі які ПРООН може відігравати у просуванні імпакт-інвестування в Україні. Роль та

додана вартість міжнародних організацій. Координація дій України та G7 щодо сприяння імпаکت-інвестиціям для МСП в Україні або МСП, зацікавлених у виході на український ринок. Міжурядова група за участю представників міжнародних фінансових організацій, а також інвесторів та МСП. Залучення транснаціональних корпорацій до співінвестування, використовуючи їхні фонди, спрямовані на корпоративну соціальну відповідальність через сприяння розвитку ЦСР та ESG.

Тема 6. Відбудова Харкова: економічна стратегія. Економіка в умовах трансформації. Досвід повоєнної відбудови. Політика відновлення Харкова. Kharkiv IT Cluster на форумі «KHARKIV: CITY FOR BUSINESS»: ініціативи для економічного відновлення Харкова.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лек.		п. з.	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Інноваційні інвестиції для відновлення економіки України	24	2	2			20
Тема 2. Доступне міжнародне фінансування для України	24	2	2			20
Тема 3. Практики імпакт-фінансування постраждалих українських територій.	24	2	2			20
Тема 4. Інноваційні інвестиції як забезпечення сталого розвитку регіонів України у поствоєнний період.	24	2	2			20
Тема 5. Роль міжнародних	24	2	2			20

організацій у сприянні інноваційному інвестуванні в Україні.						
Тема 6. Відбудова Харкова: економічна стратегія.	32	6	6			20
Підготовка фінального проєкту	28					28
Усього годин	180	16	16			148

4. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інноваційні інвестиції для відновлення економіки України	2
2	Доступне міжнародне фінансування для України	2
3	Практики імпакт-фінансування постраждалих українських територій.	2
4	Інноваційні інвестиції як забезпечення сталого розвитку регіонів України у поствоєнний період.	2
5	Роль міжнародних організацій у сприянні інноваційному інвестуванні в Україні.	2
6	Відбудова Харкова: економічна стратегія.	6
Усього годин		16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види та зміст роботи	Кількість годин
1	Опрацювання інформаційних джерел з теми «Інноваційні інвестиції для відновлення економіки України». Підготовка до виконання практичного завдання (платформа Moodle).	20
2	Опрацювання інформаційних джерел з теми «Доступне міжнародне фінансування для України». Виконання завдання на платформі Padlet.	20
3	Опрацювання інформаційних джерел з теми «Практики імпакт-фінансування постраждалих українських територій. Підготовка й оформлення презентації.	20
4	Опрацювання інформаційних джерел з теми «Інноваційні інвестиції як забезпечення сталого розвитку регіонів України у поствоєнний період».	20

	Підготовка до виконання практичного завдання в дистанційному курсі (платформа Moodle).	
5	Опрацювання інформаційних джерел з теми «Роль міжнародних організацій у сприянні інноваційному інвестуванні в Україні. Підготовка до дебатів, дискусії.	20
6	Опрацювання інформаційних джерел з теми «Відбудова Харкова: економічна стратегія». Аналіз «Стратегії...», визначення перепон щодо впровадження.	20
	Підготовка фінального проекту	28
Разом		148

6. Індивідуальні завдання

не передбачені планом

7. Методи навчання

Лекція як поєднання словесних, наочних, індуктивних, дедуктивних, пояснювально-ілюстративних методів навчання, бесіди, дискусії.

Семінарське заняття як поєднання методу кейсів, проблемного підходу, евристичного, дослідницького методів.

Застосування інтерактивних засобів навчання через використання навчальної платформи LMS Moodle, Padlet, Zoom, а також їхніх можливостей, зокрема: інтерактивні технології кооперативного та колективно-групового навчання, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань, робота в малих групах, діалог, синтез думок, пошук інформації, дискусія, дебати.

8. Методи контролю

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на семінарських заняттях.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- написання есе, оформлення презентацій;
- виконання практичних завдань у дистанційному курсі на платформах Moodle, Padlet;
- участь у дебатах, дискусіях.

Завданням поточного контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час засвоєння тем дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять:

- 20 балів (виконання 2 завдань кожне по 10 балів у дистанційному курсі на платформі Moodle);
- 10 балів (виконання практичного завдання на платформі Padlet;
- 10 балів (підготовка 1 презентації із доповіддю);
- 10 балів (участь у дебатах / дискусії);
- 10 балів (написання есе за темою).

Мінімальна кількість балів, яку набирає студент для допуску до підсумкового контролю – 20.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на заліку – 40 балів. (дистанційно на платформі Moodle в курсі «Сприяння інвестиціям та інноваціям для сталого економічного зростання Харкова в умовах післявоєнної відбудови», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=10684>).

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума оцінок за темами та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів поточного і підсумкового семестрового контролю складає 100.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Разом	Залік	Сумма
Поточний контроль самостійної роботи на семінарських заняттях								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	60	40	100
10	10	10	10	10	10			

Критерії оцінювання Семінарські заняття

Оцінка 13–15 балів передбачає повне і впевнене засвоєння матеріалу, знання основних джерел і додаткової літератури, вміння аналізувати й узагальнювати, порівнювати, оцінювати, пояснювати факти на основі здобутих із різних джерел знань, користуватися науковою термінологією.

8–12 бали виставляється за впевнене засвоєння питання, вміння логічно будувати відповідь, робити аргументовані висновки, аналізувати матеріал. А також за умови, якщо студент припустився незначних помилок або зробив не зовсім повні висновки.

1–7 балів передбачає часткове висвітлення змісту теоретичних питань та недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань. При цьому студент не вміє логічно мислити. Поставлене завдання виконане ним не повністю, але у його відповідях продемонстроване розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

0 балів виставляється, якщо студент не засвоїв матеріал курсу.

Підсумкова робота

Оцінка 35–40 балів передбачає повне і впевнене засвоєння програми курсу, знання основної і додаткової літератури, уміння аналізувати й узагальнювати матеріал, порівнювати, оцінювати, пояснювати факти на основі здобутих із різних джерел знань, користуватися науковою термінологією.

30–34 бали виставляється за впевнене засвоєння курсу, уміння логічно будувати відповідь, робити аргументовані висновки, аналізувати матеріал. А також за умови, якщо студент припустився незначних помилок або зробив не зовсім повні висновки.

20–29 балів передбачає виконання всіх вимог до оцінки «В», за наявності принципових помилок при викладенні засвоєного матеріалу або неповних висновків.

10–19 балів виставляється за часткове висвітлення змісту теоретичних питань та недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань. При цьому студент не вміє логічно мислити. Поставлене завдання виконане ним не повністю, але у його відповідях продемонстроване розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

1–9 балів передбачає виконання всіх вимог до попередньої оцінки, а також, коли у студента виникають проблеми навіть з відтворенням основного матеріалу курсу.

0 балів виставляється, якщо студент не засвоїв матеріал, передбачений програмою курсу.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої системи оцінювання	для дворівневої системи оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70 – 89	добре	
50 – 69	задовільно	
1 – 49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендовані джерела

1. Аркінс і Френч (2023): Знесення, поділ та переміщення: вивчення збереження прозорості в житловій політиці <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/08969205231176837?icid=int.sj> abstract.citingarticles.3.
2. Авдєєва (2024): Друге місто України бореться за виживання в умовах безперервних російських <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraines-second-city-is-struggling-tosurvive-amid-relentless-russian-bombing/>.
3. Бендер (2022): «Мізки, руки та зерно» України приваблюють інвесторів <https://www.ft.com/content/000d0f32-2bd6-3dab-bf7c-cce62de7b52c> .
4. Бердинських (2024): «Таке враження, що наше життя щойно закінчилося». Місто Ізюм оживає після російської <https://www.pravda.com.ua/eng/articles/2024/05/26/7457654/>.
5. Конлі (2023): Сучасний план Маршалла <https://www.gmfus.org/sites/default/files/2022-10/A%20Modern%20Marshall%20Plan%20for%20Ukraine.pdf> для України.
6. Девіс та ін. (2023): Побудова інноваційних екосистем: Прискорення зростання технологічних хабів. <https://www.mckinsey.com/industries/public-sector/our-insights/building-innovationecosystems-accelerating-tech-hub-growth>.
7. Євростат (2024): Реальний ВВП на душу населення. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_08_10__custom_12556559/default/table?lang=en.
8. Фрам (2023): Кількість іноземних студентів у Харкові скоротилася на 40%. <https://gwaramedia.com/en/ukrainian-bookshelf-opens-in-durres-in-albania/>.
9. Гопко (2024): Бомбардування житниці Європи: Росія націлилася на українських фермерів. <https://reliefweb.int/report/ukraine/bombing-europes-breadbasket-russia-targets-ukrainianfarmers> .
10. Міжнародна організація з міграції (2024): Дані про переміщення в Україні - репатріанти. <https://data.humdata.org/dataset/ukraine-displacement-data-returnees-iom-dtm>.

11. Кошів (2024): Як Україна намагається допомогти «втраченому поколінню». <https://www.ft.com/content/d9acb360-9416-413b-a57b-9c6750e26e71>.
12. Moody's (2024): Moody's змінює прогноз на «стабільний» для Києва та Харкова та підтверджує рейтинги міст на рівні СааЗ. https://www.moody's.com/research/Moodys-changes-outlooks-to-stable-for-Kyiv-andKharkiv-affirms-Rating-Action--PR_484633.
13. Moore (2024): Українські фірми, що надають ІТ-послуги, орієнтуються на нові ринки в умовах падіння експорту. <https://www.techtarget.com/searchitchannel/feature/Ukraine-IT-services-firms-target-newmarkets-as-exports-drop>.
14. Мунавар (2023): Постконфліктна реконструкція спадщини: Кому належить минуле? В Елайя та Ламберт (2023) «Конфліктне та постконфліктне управління на Близькому Сході та в Африці». <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-23383-8>.
15. Німоні (2024): Україна знижує призовний вік, щоб збільшити кількість призовників. <https://www.bbc.com/news/world-europe-68719473>.

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється згідно з наказами / розпорядженнями ректора або за змішаною формою навчання (дистанційно, за затвердженим розкладом занять): на платформі Zoom проводяться всі лекційні / семінарські заняття, а також дистанційно на платформі Moodle (<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=10684>).